

2013

Гісшинна О.

Асоціація аспірантів-юристів

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ РЕФОРМИ
ТА РОЗБУДОВИ ГРОМАДСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ»**

1-2 листопада 2013 р.

м. Харків

УДК 342(477)(063)
ББК 67.9(4Укр)я43
П 78

П 78 **«Проблеми правової реформи та розбудови громадського суспільства в Україні»: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, (м. Харків, 1-2 листопада 2013 року). – Харків: ГО «Асоціація аспірантів-юристів», 2013. – 144 с.**

Видається в авторській редакції. Редакційна колегія Асоціації аспірантів-юристів не завжди поділяє погляди, думки, ідеї авторів та не несе відповідальності за зміст матеріалів, наданих авторами для публікації.

У виданні зібрані тези подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Проблеми правової реформи та розбудови громадського суспільства в Україні», які містять дослідження з загальнотеоретичної юриспруденції та з основних галузей права і юридичної науки: міжнародне, адміністративне, фінансове, конституційне, цивільне, господарське, кримінальне та трудове.

УДК 342(477)(063)
ББК 67.9(4Укр)я43

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА	
ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ЯК ВИД ПОКАРАННЯ: ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ Дмитренко Т. С.	6
ЮВЕНАЛЬНА ІУСТИЦІЯ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ Карп'як К. В.	8
ТЕОРЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ Кузьменко К. М.	12
«МЛІЇВСЬКА РЕСПУБЛІКА» ОТАМАНА ГОЛОГО Логвиненко І. А.	15
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ПОГЛЯДИ АНТИЧНОЇ ГРЕЦІЇ: ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ Савченко С. В., Боровик С. В.	17
НАПРЯМ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН, КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОЦЕС, МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО	
ПОЛІТИЧНА СКЛАДОВА МІЖНАРОДНОГО ТЕРОРИЗМУ Костіна О. С.	20
ДЕРЖАВНА ІДЕОЛОГІЯ ЯК ФАКТОР ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСВА Шимман Д. М.	22
НАПРЯМ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, АДМІНІСТРАТИВНЕ ТА ФІНАНСОВЕ ПРАВО, АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО	
ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ Булина А. М.	26
ПРОВЕДЕННЯ ДОКУМЕНТАЛЬНИХ ПЕРЕВІРОК ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СПРАВИ, У ТОМУ ЧИСЛІ СВОЄЧАСНОСТІ, ДОСТОВІРНОСТІ, ПОВНОТИ НАРАХУВАННЯ ТА СПЛАТИ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ ЯК ФОРМА ЗДІЙСНЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ Ганіч Д. О.	28
ДОСВІД ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ ВЛАДИ У СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ Гула С. Є.	31
КЛАСИФІКАЦІЯ ЮРИДИЧНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ СУДІ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ Лаптев С. С.	34
КОМПЕТЕНЦІЯ ОРГАНІВ ДОХОДІВ І ЗБОРІВ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СПРАВИ: ПИТАННЯ ЮРИДИЧНОГО ЗМІСТУ Левченко С. Г.	37
ЦІННІСНІ КОНФЛІКТИ В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ Мамедова А. І.	40
ІНСТИТУТ АДВОКАТУРИ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ Месрович Н. А.	42
ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ ОРГАНАМИ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ Солицева Х. В.	43

РОЛЬ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ Сукмановська Л. М., Вапчак В. М.	45
ОСОБЛИВОСТІ ПОСЛУГ ПРИВАТНИХ ОХОРОННИХ СТРУКТУР ЗА СУЧАСНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ Ярошенко Ю. О.	48
НАПРЯМ 4. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, СІМЕЙНЕ ПРАВО, МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО	
ПРИМЕНЕНИЕ ИНСТИТУТА МЕДИАЦИИ В РОССИИ В СФЕРЕ ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО ПРОИЗВОДСТВА Бобенко А. В., Зейнпалабдыев А. Ч.	52
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИТРЕБУВАННЯ МАЙНА БОРЖНИКА ШЛЯХОМ ВЧИНЕННЯ ВИКОНАВЧОГО НАПISУ НОТАРІУСОМ Гридчина О. Г.	55
ДОГОВІР ПОСТАВКИ: ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ Диппеюк М. Д.	58
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ПЕРЕВАЖНОГО ПРАВА АКЦІОНЕРІВ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА НА ПРИДБАННЯ АКЦІЙ Малишко В. М., Кеңс Р. І.	61
СВОБОДА ТВОРЧОСТІ ЯК КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЛЮДИНИ Коваленко Л. М.	64
ЦИВІЛЬНІ ПРАВА СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ІПОТЕЧНИХ УСТАНОВ Колосієвський І. А.	67
ЗАХИСТ ПРАВ ВЛАСНОСТІ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО: ОКРЕМІ ПИТАННЯ Кузнєч К. О., Ярошевська Т. В.	70
КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАПОВІДАЛЬНИХ РОЗПОРЯДЖЕНЬ У СПАДКОВОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ Немьолова С. В.	74
ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЮРИДИЧНОЇ СЛУЖБИ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ Приймак А. О., Кахович О. О.	76
ЕЛЕКТРОННІ ЗАСОБИ ДОКАЗУВАННЯ В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ Рибак К. О.	79
ДО ПИТАННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ Рошук М. В.	82
УКРАЇНА НА ШЛЯХУ ДО ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: ТРУДНОЩІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ Слесар І. В.	85
ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ТОВАРІВ, РОБІТ І ПОСЛУГ Хаврук В. О.	88
НАПРЯМ 5. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО	
К ВОПРОСУ О ПРЕДМЕТЕ НЕПРАВОВОМЕРНОГО ЗАВЛАДЕНИЯ АВТОМОБИЛЕМ ИЛИ ИНЫМ ТРАНСПОРТНЫМ СРЕДСТВОМ БЕЗ ЦЕЛИ ХИЩЕНИЯ Бобенко А. В., Зейнпалабдыев А. Ч.	92
ХРИСТИАНСКОЕ ВЕРОУЧЕНИЕ КАК ПАРАДИГМА УГОЛОВНОГО ПРАВА Бухтиярова Е. С.	94

«ЕЛЕКТРОННІ ГРОШ»: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ НОВОГО ВИДУ ПРЕДМЕТА ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ.200 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ Медведенко О. П.	97
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НАКЛЕП: ДЕЯКІ ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ЩОДО КРИМІНАЛІЗАЦІЇ ЧИ ДЕКРИМІНАЛІЗАЦІЇ ЯВИЩА Пащенко А. О.	99
НАПРЯМ 6. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА	
РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ В ПЕНІТЕНЦІАРНИХ УСТАНОВАХ Батюк О. В.	103
КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ТАСМНИЦІ ДОСУДОВОГО СЛІДСТВА Сфіменко І. М.	106
КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОПОЗИЦІЙ, АБО НАДАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ (ХАБАРЯ) ОСОБІ, ЯКА ЗАЙМАЄ ОСОБЛИВО ВІДПОВІДАЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ Комісарчук Р. В.	108
УГОДИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ Кравчук В. Р.	112
ПРИЙНЯТТЯ СЛІДЧИМ СУДДЕЮ РІШЕННЯ ПРО ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ Ільсва Т. Г.	115
ОБОВ'ЯЗКИ СВИДКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРАВОВОГО СТАТУСУ Литвин В. В.	117
ВІДСТРОНЕННЯ СЛІДЧОГО ВІД ПРОВЕДЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ Локтіонов І. Ю.	120
ОЗНАКИ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗЛОЧИНІВ ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ЗА УЧАСТЮ НОТАРІУСА ЯК СУБ'ЄКТА ЩО НАДАЄ ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ Мервінська А. В.	123
ЗАСТАВА ЯК СПОТВОРЮЮЧИЙ ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОСТІ ГРОМАДЯН У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ Михайлова Ю. Г.	126
«ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПРИ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНІЙ ПРИГОДІ» Шевченко Т. В.	129
НАПРЯМ 7. ТРУДОВЕ ПРАВО ТА ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
НАЙВАЖЛИВІШІ ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ЗА ст. 40 КЗіППП УКРАЇНИ Кириченко Т. М.	132
НАПРЯМ 8. ЗЕМЕЛЬНЕ, АГРАРНЕ, ЕКОЛОГІЧНЕ ТА ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО	
ПОНЯТТЯ ВЛАСНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ КООПЕРАТИВНОГО ТИПУ Корисев Ю. В., Мельничук А. С.	136
ОКРЕМІ АСПЕКТИ «ВТОРИННОГО» НАБУТТЯ ПРАВА КОРИСТУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ ДІЛЯНКАМИ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ Поліщук О. Г.	138
ПРАВО ГРОМАДЯН НА ОДЕРЖАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ Статівка О. О.	141

рема, надати чітке визначення та навести вичерпний перелік документів, які підтверджують безспірність заборгованості боржника та встановлюють прострочення виконання зобов'язання.

Література:

1. Григоренко А.В., Григоренко Л.С. *Практичний коментар Закону України «Про виконавче провадження»*. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 409 с.
2. Марченко В.М., Олійник В.О., Пучковська І.І. *Іпотека – аналіз, коментарі, практика застосування*. – Х.: Страйд, 2006. – 640 с.
3. *Постанови пленуму Вищого господарського суду України в режимі доступу* <http://vgsu.arbitr.gov.ua/pages/106>.
4. *Іпотека – практика застосування: Аналітичні матеріали. Практика застосування. Відповіді на питання*. – Х.: Страйд, 2004. – 528с.

ДОГОВІР ПОСТАВКИ: ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Динисюк М. Д.

студентка

Науковий керівник: Письменна О. П.

кандидат юридичних наук, доцент

**ННІ менеджменту адміністрування та права
Вінницького національного аграрного університету
м. Вінниця, Україна**

Актуальність договору поставки визначається широкою поширеністю даного договору в сфері підприємницької діяльності. На українському ринку ще недавно складалася ситуація, коли підприємці укладали даний договір, не приділяючи належної уваги його оформленню та змісту, користуючись готовими погано пропрацьованими зразками і не беручи до уваги всіх особливостей даного договору. У міру розвитку ринкової економіки та ускладнення економічних зв'язків угоди з поставки стають все більш об'ємними, зачіпаючи такі питання як комплектність товару, його приймання та гарантійне обслуговування.

Для встановлення рис. характерних для договору поставки, проаналізуємо його визначення, що містяться в Цивільному та Господарському кодексах України (далі – ЦК України та ГК України).

Згідно зі ст. 712 ЦК України, «за договором поставки продавець (постачальник), який здійснює підприємницьку діяльність, зобов'язується передати у встановлений строк (строки) товар у власність покупця для використання його у підприємницькій діяльності або в інших цілях, не пов'язаних з особистим, сімейним, домашнім або іншим подібним використанням, а покупець зобов'язується прийняти товар і сплатити за нього певну грошову суму».

Згідно зі ст. 265 ГК України, «за договором поставки одна сторона – постачальник зобов'язується передати (поставити) у зумовлені строки (строк) другій стороні

– покупець товар (товари), а покупець зобов'язується прийняти вказаний товар (товари) і сплатити за нього певну грошову суму». При цьому сторонами договору поставки можуть бути лише суб'єкти господарювання.

Отже, договір поставки характеризується такими рисами:

- спеціальний суб'єктний склад: сторонами договору можуть бути лише суб'єкти підприємницької діяльності, зареєстровані як такі у встановленому законном порядку, один з яких зобов'язаний поставляти товар, а інший – приймати й оплачувати його;

- договором поставки опосередкована підприємницька діяльність обох сторін: поставка товару та його придбання здійснюються в межах господарської діяльності не тільки постачальника, а й покупця, для якого закон встановлює вимогу щодо спеціальної мети використання предмета поставки;

- поставка здійснюється у встановлені сторонами строки, тобто для неї є типовим плановий характер, найчастіше не притаманний кунівлі-продажу [1,41].

Договір поставки є одним з найбільш поширених договорів, що укладаються між суб'єктами господарювання. Відповідно до ч. 5 ~~ст. 265~~ ГК України постачання товарів без укладення договору поставки може здійснюватися лише у випадках і порядку, передбачених законодавством.

Торгівля, що здійснюється на підставі договорів поставки, є одним з найбільш поширених видів господарської діяльності, що забезпечує зв'язок між виробником та споживачем.

Стаття 638 Цивільного кодексу України передбачає, що договір є укладеним, якщо сторони досягли в належній формі згоди за всіма істотними умовами договору. ЦК України прямо встановлює, що істотною умовою договору є умова про предмет договору, умови, визначені законом як істотні або такі, що є необхідними для договорів даного вигляду, а також всі ті умови, відносно яких за заявою хоч б однієї із сторін повинна бути досягнута згода. Так, кодексом закріплено, що при укладенні господарського договору сторони зобов'язані у будь-якому випадку погоджувати предмет, ціну і термін дії договору.

Найважливішою з істотних умов договору поставки є умова про предмет поставки. Відповідно до ч. 4 ст. 180 ГК України умови про предмет у договорі повинні визначати найменування (номенклатуру, асортимент), кількість та якість. Що стосується договору поставки, то відповідно до ст. 266 ГК України предметом договору поставки є визначена родовими ознаками продукція, вироби з найменуванням, зазначеним у стандартах, технічних умовах, документації стосовно зразків (еталонів), прейскурантах чи товарознавчих довідниках. Предметом поставки можуть бути також продукція, вироби, визначені індивідуальними ознаками. Виходячи з положень ЦК України про договір поставки, його предметом може виступати товар. Товаром у договорі поставки є продукція, призначена для виробничого споживання (сировина, матеріали, обладнання), тобто виокремлені для продажу на ринку чи промислової переробки. Як правило, це є продукція серійного виробництва, тобто та, яка випускається у великих кількостях, окремими однорідними партіями, має визначені родові ознаки (кількість, число, міра, вага). Відповідно до положень ЦК та ГК України кількість товару встановлюється у відповідних оди-

ницях виміру або грошовому вираженні, визначається специфікацією за згодою сторін, якщо інше не передбачено законом [3. 85].

Ціна договору складається із сумарної ціни товару, що підлягає поставці на підставі цього договору. Якщо ціни на товар, що є предметом поставки, не підлягають державному регулюванню, то ціна договору встановлюється за домовленістю сторін (ст. 632 ЦК України, ст. 190 ГК України). Принципом ринкової економіки є вільне формування цін, рівень яких залежить від співвідношення попиту і пропозиції.

Ціни на належні до поставки товари встановлюються переважно за угодою сторін або самим постачальником у тому випадку, коли він є виробником товару, який постачає. У договорі поставки повинна вказуватися конкретна ціна. Проте контрагенти можуть передбачити в договорі доплати до вказаної ціни за виконання вимог покупця щодо покращення споживчих якостей товару, додаткової комплектації товарів (виробів) тощо. Будь-яка зміна ціни за договором поставки може відбуватися в порядку, передбаченому сторонами, але в будь-якому випадку шляхом внесення зміни до самого договору. При укладенні договору сторони повинні враховувати такі фактори, як внутрішні інфляційні процеси та коливання курсу валют. Порядок зміни ціни, як і порядок внесення змін до договору загалом, обумовлюється сторонами в договорі і залежить від зовнішніх факторів, які впливають на його виконання.

Договір поставки може бути укладений на строк, встановлений угодою сторін. Згідно зі ст. 267 ГК України, якщо в договорі строк його дії не визначений, він вважається укладеним на один рік [1.46].

Крім істотних умов договору поставки, визначених як такі чинним законодавством, доцільно передбачити в договорі інші умови, які допоможуть уникнути в майбутньому можливих непорозумінь між сторонами. Зокрема, такими є умови здійснення розрахунків, які встановлюють вид оплати товару (попередня оплата чи продаж товару в кредит з відстроченням або з розстроченням платежу) та форму розрахунків (готівкова або безготівкова), умови прийому-передачі товару, які варто встановити відповідно до положень Інструкції про порядок прийому продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного вжитку за кількістю, затвердженою Постановою Держарбітражу від 15 травня 1965 р. № П-6, а також Інструкції про порядок прийому продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного вжитку за якістю, затвердженою Постановою Держарбітражу від 25 квітня 1966 р. № П-7, умови про відповідальність тощо. Якщо предметом договору поставки є певний набір товару в комплекті (комплект товару), слід передбачити умови про комплектність товару, що встановлюватимуть обов'язок постачальника передати комплектний товар. Якщо сторони мають намір встановити обов'язковий порядок досудового врегулювання можливих спорів, це може бути передбачено в умовах про порядок вирішення спорів.

Література:

1. Глоба О. Укладення договору поставки. Теорія і практика / О. Глоба // Юридичний журнал. – 2005. – №2. – С. 40-47.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 // Відомості Верховної Ради. – 2003. – N 18 – 22. – Ст. 144.

3. Турчак І.О. Зміст договору поставки: поняття та особливості / І.О. Турчак // *Університетські наукові записки.* -2010.-№1.- С.79-89.

4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // *Відомості Верховної Ради.* – 2003. – NN 40 – 44. – ст. 356.

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ПЕРЕВАЖНОГО ПРАВА
АКЦІОНЕРІВ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
НА ПРИДБАННЯ АКЦІЙ**

Малишко В. М.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри господарського права та процесу*

Кенц Р. І.

студент

**Національний авіаційний університет
м. Київ, Україна**

Конструкція переважного права використовується при створенні та функціонуванні корпоративних юридичних осіб для контролю складу учасників та виключення небажаних осіб. Переважне право купівлі акцій є різновидом правового привілею, яке полягає в забезпеченні визначеному колу осіб привілею (пільги) на придбання певного майна.

Переважне право акціонерів підлягає захисту у випадку його порушення, невизнання чи оспорювання. Захист даного права здійснюється згідно ч.2 ст.16 Цивільного кодексу України (далі ЦКУ), ст. 20 Господарського кодексу України (далі ГКУ), ч.5 ст. 7 Закону України «Про Акціонерні товариства» (далі Закон України «Про АТ»).

Переважне право купівлі акцій виникає за умови, коли акціонер збирається відчужити акції шляхом продажу третім особам (особам-не акціонерам даного ПрАТ), тому дане право виникає лише у акціонерів приватного акціонерного товариства. На це звернув увагу Вищий господарський суд України у справі № 5020-4/278 від 21 липня 2010 р. за позовом про переведення прав покупця за договором купівлі-продажу цінних паперів [5, 3]. Згідно норм ЦКУ, щодо закріплення принципу свободи особи у розпорядженні своєю власністю, укладенні договорів та вибору контрагента, Закону України «Про господарські товариства», ГКУ, щодо наявності у визначеного кола осіб переважного права на купівлю акцій приватного акціонерного товариства вбачається, що при продажу акцій приватного акціонерного товариства власник акцій має враховувати переважне право акціонерів цього товариства на придбання акцій, але норми чинного законодавства не покладають на продавця акцій приватного акціонерного товариства обов'язку продавати ці акції всім акціонерам порівну або залежно від кількості належних їм акцій у статутному фонді товариства, тобто власник акцій може вільно обирати покупця своїх акцій із числа осіб, які мають таке переважне право.